

TEZAUŢUR LITURGIC
17 DECEMBRIE

VIATA
SF. PROROC
DANIEL

*

SF. TREI TINERI
ANANIA, AZARIA
ŞI MISAIL

ROMAN, 1993

17 DECEMBRIE
SF. PROROC DANIEL
SF. TREI TINERI
ANANIA, AZARIA ȘI MISAIL

Prorocul Daniil se trăgea din seminție împărătească, din seminția lui Iuda, și fiind încă copil mic a fost rob de Nabucodonosor, apoi a fost dus de la Ierusalim în Babilon, împreună cu Ioachim, împăratul Iudeii, unde tinerețile lui, cu darul lui Dumnezeu, au fost minunate și preamărite; iar mai vârtos, cu bună pricepere a vădit pe judecătorii cei nedreți și fără de lege și a izbăvit de moarte pe nevinovata Susana. Căci în acea vreme evreii, care erau în robie, aveau doi bătrâni pentru judecățile lor, pe care îi aleseseră să judece pricinile poporului și se adunau la judecăți în casa lui Ioachim, bărbat vestit și bogat în zilele acelea. Ioachim avea femeie cu numele Susana, fata lui Helchie, foarte frumoasă și temătoare de Dumnezeu; iar părinții ei, dreți fiind, au deprins pe fiica lor la fapte bune, după legea lui Moise. Dar bătrânii aceia erau nelegiuți, căci în loc să judece drept, făceau nedreptăți, încât se împlinea asupra lor graiul Stăpânului: „Ieșit-a fărădelege în Babilon, din bătrânii judecători”.

Aceia, văzând pe Susana în toate zilele intrând în grădina bărbatului său și ieșind, au poftit la dânsa, apoi și-au abătut ochii ca să nu caute la cer, nici să-și aducă aminte de judecățile cele drepte. Ei nu și-au spus unul altuia boala lor, pentru că se rușinau a-și mărturisi poftele, căutând fiecare dintr-înșii vreme prielnică. Iar odată a zis unul către altul: „Să mergem acasă că este ceasul prânzului”. Ieșind ei, s-au despărțit unul de altul și întorcându-se au venit la loc. Apoi, întrebându-se unul pe altul de pricină întoarcerii, și-au mărturisit unul altuia poftă sași atunci au rânduit vreme când vor putea să o găsească singură ca să-și îplinească dorința. Deci a fost când păzeau ei ziua cea cu bun prilej, de a intrat Susana numai cu două slujnice în grădină, pentru că era arșiță. Acolo nu era nimeni, numai cei doi bătrâni ascunși, care o pândeau pe ea.

Susana a zis slujnicelor: „Aduceți-mi untdelemn și săpun, apoi încuiați ușile grădinii ca să mă spăl”. Slujnicele au făcut precum le-a zis, au încuiat ușile grădinii și au ieșit pe cele din dos, ca să aducă cele ce li se poruncise lor, dar n-au văzut pe cei doi bătrâni care erau ascunși. Însă, după ce au ieșit fetele, s-au sculat amândoi bătrânii și au fugit după dânsa zicând: „Iată, ușile grădinii sunt încuiate și nimeni nu ne vede pe noi, deci învoiește-te cu noi, iar de nu, vom mărturisi asupra ta, că a

fost cu tine un tânăr și pentru aceea ai înlăturat pe fete de la tine”. Iar Susana a suspinat și a zis: „Greu îmi este de pretutindeni; că de voi face aceasta, moarte îmi este mie, iar de nu o voi face, nu voi scăpa din mâinile voastre. Dar mai bine este a nu face și a cădea în mâinile voastre, decât a greși înaintea lui Dumnezeu”. Apoi a strigat cu glas mare Susana, și bătrânii împotriva ei au strigat și alergând, unul a deschis ușile grădinii, iar dacă au auzit cei din casă strigătele, au sărit pe ușile cele din dos, ca să vadă ce i s-a întâmplat. Și dacă au spus bătrânii cuvintele lor, se rușinară slujnicele ei foarte mult, pentru că niciodată nu au auzit cuvinte ca acelea despre Susana.

A doua zi, când s-a adunat poporul la bărbatul ei Ioachim, au venit și bătrânii plini de cugetele lor de fărădelege asupra Susanei, ca să o omoare pe ea și au zis înaintea poporului: „Trimiteți la Susana, fata lui Helchie, care este femeia lui Ioachim”. Trimițând, au venit ea, părinții ei, fiii ei și toate rudeniile. Susana era tânără și frumoasă la chip, iar cei fărădelege au poruncit să se descopere pentru că era acoperită. Plâneau toți cei ce erau lângă dânsa și toți cei ce o știau pe ea.

Deci, sculându-se amândoi bătrânii au pus mâinile pe capul ei, iar ea plângând a căutat la cer, pentru că inima ei nădăjduia spre Domnul. Iar cei doi

bătrâni au zis: „Umblând noi amândoi prin grădină, a intrat aceasta cu două slujnice, a închis ușile grădinii și, dând drumul slujnicelor, a venit la ea un tânăr, care era ascuns și s-a culcat cu dânsa. Iar noi, fiind în fundul grădinii și văzând totul, am alergat asupra lor; pe tânăr nu l-am putut prinde, pentru că a fugit mai iute decât noi și, deschizând ușile grădinii, a sărit afară, iar pe aceasta am întrebat-o cine a fost tânărul acela și n-a vrut să spună. Iată, aceasta mărturisim”. Adunarea i-a crezut că pe niște bătrâni ai poporului și judecători și a osândit-o pe ea la moarte.

Susana a strigat atunci cu glas mare: „Dumnezeule veșnice și știutorule al celor ascunse, Care știi toate mai înainte de săvârșirea lor; Tu știi că au mărturisit minciună asupra mea și iată mor, nefăcând nimic din ceea ce au mărturisit împotriva mea”. Deci a ascultat Domnul glasul ei, căci dusă fiind spre pierzare, a ridicat Dumnezeu cu Duhul Sfânt pe un tânăr, al cărui nume era Daniil, și a strigat cu glas mare: „Curat sunt eu de sângele acesteia”. Apoi s-a întors tot poporul către dânsul și a zis: „Ce este cuvântul acesta pe care tu îl grăiești?”. Iar el, stând în mijlocul lor, a zis: „Dar așa sunteți de nebuni, fii ai lui Israil, necercetând și nepricepând adevărul? Ați osândit pe fata lui Israil,

întoarceți-vă la judecată pentru că aceștia au mărturisit minciună asupra ei”.

Deci s-a întors tot poporul cu sârguința. Și i-au zis lui bătrânii: „Vino și șezi în mijlocul nostru și ne spune, că ți-a dat ție Dumnezeu cinstea bătrânilor”. Iar Daniil a zis către dânșii: „Despărțiți-i pe ei unul de altul și-i voi întreba eu”. Și făcând astfel a chemat pe unul din ei și i-a zis: „Învechitule în zile rele, acum a sosit vremea păcatelor tale pe care le-ai făcut înainte, judecând nedrept, osândind pe cei nevinovați, iar pe cei vinovați iertându-i, cu toate că a zis Dumnezeu: Pe cel nevinovat și pe cel drept să nu-l omori. Deci dacă ai văzut-o pe aceasta, spune-mi, sub ce fel de copac ai văzut-o pe ea și pe tânăr?”. Iar el a zis: „Sub un smochin”. Și a zis Daniil: „Ai mințit; deci pedeapsa va fi asupra capului tău, căci iată îngerul lui Dumnezeu luând poruncă, te va rupe în două”.

Liberând pe acela, a poruncit să-l aducă pe celălalt și i-a zis lui: „Sămânța lui Hanaan și nu a Iudei, frumusețea te-a înșelat și poftă a răzvrătit inima ta. Așa ați făcut fetelor lui Israil, iar ele s-au temut a se alătura de voi și fiica Iudei n-a suferit fărădelegea voastră. Acum spune-mi sub ce fel de copac ai văzut vorbind pe cei doi”. Iar el a zis: „Sub un pin”. Iar Daniil a zis lui: „Ai mințit; deci pedeapsa va fi asupra capului tău, căci așteaptă

îngerul lui Dumnezeu să te taie în două cu sabia și să vă piardă pe voi”. Apoi a strigat tot poporul și a binecuvântat pe Dumnezeu, Care mântuiește pe cei ce nădăjduiesc spre El.

Deci a pedepsit pe cei doi bătrâni, că i-a vădit pe ei Daniil, fiindcă au mărturisit mai apoi minciuna și le-a răsplătit precum ei au viclenit vecinului, după legea lui Moisi; deci i-a omorât pe dâșii și a mântuit în ziua aceea om nevinovat. Iar Helchie și femeia lui au lăudat pe Dumnezeu, pentru fiica lor Susana, împreună cu Ioachim, bărbatul ei, și cu toate rudeniile, de vreme ce nu s-a aflat într-însa lucru de rușine. Iar Daniil, din ziua aceea, s-a făcut mare înaintea poporului, pentru priceperea sa și pentru darurile lui Dumnezeu care erau într-însul.

În acea vreme împăratul Nabucodonosor a zis lui Asfanez, cel mai mare peste eunucii săi, ca să aducă la palat pe fiii lui Israel din seminția împărătească și din cea domnească, tineri întru care nu este prihană, frumoși la chip, înțelepți, știind învățătură și care cugetă adânc și sunt puternici - ca să fie în casă înaintea împăratului și să-i învețe carte și limba haldeiască. Apoi le-a rânduit împăratul hrană în fiecare zi, din masa lui și din vinul lui și să-i hrănească pe dâșii astfel trei

ani, iar după aceea să-i aducă înaintea împăratului.

Între dâșii se aflau din fiii Iudeii și Daniil și alți copii în număr de trei, asemenea din neamul împărătesc, anume: Anania, Azaria și Misail. Atunci, cel mai mare peste eunuci le-a spus numele lor: lui Daniil i-a zis Baltazar; lui Anania, Ședrah și lui Misail, Misah; iar lui Azaria, Avdenago. Dar Daniil a pus în inima sa, împreună cu cei trei prieteni ai săi, ca să nu se spurce din masa împărătească și din vinul lui și a rugat Daniil pe eunuc să nu-i spurce. Și a pus Dumnezeu pe Daniil întru milă și îndurarea celui mai mare peste eunuci. Apoi, acesta a zis către Daniil: „Mă tem de împăratul meu care a poruncit ca bucatele voastre să fie bune și băutura voastră la fel, că nu cumva să vadă el fețele voastre mai posomorite decât ale copiilor de o vârstă cu voi, căci veți osândi capul meu la moarte”.

Atunci Daniil a zis către Amelsad, cel mai mare peste eunuci, precum și peste Daniil, Anania, Azaria și Misail: „Încearcă pe copilașii tăi până în zece zile și să ne dai numai din semințele pământului să mâncăm și apă să bem. Apoi să se arate înaintea ta fețele noastre și fețele copilașilor care mănâncă din masa împăratului și precum vei vrea așa să faci cu slugile tale”. Deci i-a ascultat pe

dânșii și i-a încercat până în zece zile și s-au văzut fețele lor mult mai frumoase decât ale copilașilor ce mâncau din masa împăratului. Amelsad dând la o parte bucățele și vinul le dă numai semințe și apă. Și le-a dat Dumnezeu acestor patru tineri istețime și înțelepciune, iar lui Daniil i-a dat darul explicării visurilor. După sfârșitul acestor zile, cel mai mare dintre eunuci i-a dus înaintea lui Nabucodonosor. Împăratul a grăit cu ei și a aflat înțelepciunea lor, graiul, știința și i-a găsit cu zece părți mai înțelepți decât toți descântătorii și vrăjitorii care erau în toată împărăția.

După aceasta Nabucodonosor a avut un vis de care s-a cutremurat. Și a chemat pe descântători, pe fermecători, pe vrăjitori, pe haldei, ca să tălmăcească visul împăratului. Și le-a zis împăratul: „Am visat și s-a înspăimântat duhul meu căci nu înțeleg visul”. Grăit-au haldeii sirieni împăratului: „Împărate, în veci să trăiești, spune visul nouă, robilor tăi, și tălmăcirea lui o vom vesti ție”. Dar împăratul a zis: „Visul s-a depărtat de la mine și l-am uitat; deci de nu-mi veți spune visul și tâlcuirea lui, întru primejdie veți fi, iar casele voastre se vor jefui”. Și au răspuns haldeii împăratului: „Nu este om pe pământ care ar putea să cunoască visul împăratului, căci tot împăratul și domnul nu întreabă una ca asta pe descântători, vrăjitori și haldei. Ceea ce întreabă împăratul este

greu și numai zeii pot spune împăratului, a cărui locuință nu este cu noi”.

Atunci împăratul a zis cu mânie: „Să se piarză toți înțelepții Babilonului”. Deci ieșind poruncă înțelepții se osândeau. Atunci au căutat pe Daniil și pe prietenii lui să-i ucidă. Dar Daniil a dat răspuns lui Arioh, cel mai mare peste bucătari, care ieșise să omoare pe înțelepții împăratului Babilonului: „Boierule al împăratului, pentru ce a ieșit o astfel de poruncă de rușine de la împărat?”. Atunci Arioh a spus lui Daniil pricina. Iar Daniil a intrat la împărat și l-a rugat să-i dea vreme ca să-i tâlcuiască visul.

Dobândind Daniil cererea, a intrat în casa sa și a spus lui Anania, lui Misail și lui Azaria, prietenii săi. Iar ei au cerut îndurare de la Dumnezeu cerului pentru taina aceasta, ca să nu piară Daniil și prietenii săi, împreună cu ceilalți înțelepți ai Babilonului. Atunci lui Daniil i s-a descoperit taina în vis noaptea și a lăudat el pe Dumnezeu. Și a venit Daniil la Arioh, care era rânduit de împărat să piardă pe înțelepții Babilonului și i-a zis: „Nu pierde pe înțelepți, ci du-mă pe mine înaintea împăratului și îi voi tâlcui visul”. Atunci Arioh cu sângele a dus pe Daniil înaintea împăratului și i-a zis: „Am aflat un bărbat din robii Iudeii, care va spune împăratului tâlcul visului”. Împăratul l-a

primit și i-a spus lui Baltazar, adică lui Daniil: „Poți să-mi spui visul pe care l-am avut și tâlcuirea lui?”.

Daniil i-a răspuns: „Taină de care întreabă împăratul nu este a înțelepților vrăjitori, nici a descântătorilor Gazarineni, ci este a lui Dumnezeu din cer, Care descoperă tainele și Care a arătat chiar împăratului Nabucodonosor ce va fi în zilele cele mai de pe urmă. Acela, spre a noastră smerenie milostivindu-se, ne-a descoperit visul tău, căci nu cu înțelepciunea care este în mine l-am aflat, ci prin descoperirea lui Dumnezeu. Deci, iată tâlcuirea, împărate! Visul tău arată ce are să se facă după aceasta și cine va fi după împărat. Cel ce descoperă tainele ți-a arătat în ce chip se cuvine această. Tu, împărate, vedeai un chip și chipul acela era mare, iar vederea lui înaltă, care sta înaintea feței tale în chip înfricoșat; capul lui era de aur curat, mâinile, pieptul și brațele erau de argint, pântecul și coapsele de aramă, pulpele de fier, picioarele, o parte de fier și o parte de pământ.

Apoi s-a rupt o piatră din munte, fără mână și a lovit chipul peste picioarele de fier și de pământ și pe care le-a zdrobit până la sfârșit. Atunci s-au zdrobit deodată cu pământul și fierul, aramă, aurul și argintul și s-au făcut ca praful din arie, apoi le-a luat vântul și nu s-a mai aflat locul lor; iar piatră care a lovit chipul s-a făcut munte mare și a

umplut tot pământul. Acesta este visul tău, împărate. Iată acum și tâlcuirea lui: capul cel de aur ești tu și împărații Babilonului, care au fost mai înainte de tine. În urma ta se va scula altă împărăție, care va fi mai mică decât a ta, care este argintul, iar cele două mâini și brațele însemnează popoarele, două, perșii și mezii, care au să ia împărăția Babilonului.

După aceștia va fi împărăția a treia, care este aramă, căci se va scula cineva de la Apus, îmbrăcat cu aramă și acela va fi Alexandru Macedoneanul, care va birui tot pământul. Iar împărăția a patra, va fi tare ca fierul. Precum fierul zdrobește și înmoaie toate (aramă, argintul și aurul), așa și acela va zdrobi și va supune toate și împărăția aceea va fi a românilor. Iar două picioare înseamnă două părți ale acestei împărății, Răsăritul și Apusul, a elinilor și a românilor. Iar picioarele și degetele pe care le-ai văzut, o parte din fier și o parte din pământ, înseamnă că împărăția va fi împărțită în multe părți și va slăbi ca pământul și singură de sine va fi sfărâmată. Piatră care s-a tăiat din munte, fără mână, și a sfărâmat chipul, este Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Care are să se nască din fecioară curată și neispită de nuntă, fără amestecare bărbătească. Acela, după ce va zdrobi toate împărățiile și le va vântura pe cele vremelnice, va ridica o împărăție care în veci

nu se va risipi și împărăția aceea va fi duhovnicească”.

Atunci împăratul Nabucodonosor a căzut în fața sa și s-a închinat lui Daniil, zicând: „Daruri și bune miresme să i se aducă”. Apoi a zis lui Daniil: „Cu adevărat Dumnezeuul vostru, acela este Dumnezeuul dumnezeilor, Domnul domnilor și Împăratul împăraților, care descoperă tainele; căci prin ajutorul Lui ai putut descoperi taina aceasta”. Și a mărit împăratul pe Daniil, apoi i-a dat daruri mari și multe și l-a pus peste toată țara Babilonului, Domn voievozilor și peste toți înțelepții Babilonului. Iar pe prietenii lui Daniil, Ședrah, Misah și Avdenago, după cererea sa, cu mare cinste i-a cinstit, punându-i peste supușii țării Babilonului.

În anul al optsprezecelea, Nabucodonosor a făcut chip de aur, având înălțimea de șaiszeci de coți și lățimea de șase coți, pe care l-a pus în câmpul Deir, în țara Babilonului. Și a trimis împăratul Nabucodonosor în toate laturile stăpânirii sale, ca să adune pe toți eparhii și voievozii, ispravnicii și povățuitorii și tiranii, pe cei din stăpâniri și pe toți boierii țărilor, să vină la dezvelirea chipului pe care l-a făcut. Adunându-se toți, au șezut înaintea împăratului și au făcut acolo, în câmp, un cuptor, spre pierderea acelora care vor fi împotriva poruncii împărătești. Propovăduitorul striga: „Voi,

popoarelor, neamurilor, semințiilor, limbilor, în orice ceas veți auzi glasul trâmbitei, al fluierului și al alăutei, al surlei și al canonului, al organului, al versurilor și a tot felul de cântări, închinați-vă chipului celui de aur, pe care l-a făcut Nabucodonosor împăratul; iar care nu va cădea să se închine, în acel ceas va fi aruncat în cuptorul în care arde foc continuu”.

Când au auzit acestea toate popoarele, semințiile și limbile au căzut și s-au închinat chipului făcut de Nabucodonosor împăratul. Atunci s-au apropiat de împărat oarecare bărbați haldei și au pârât împăratului că Anania, Azaria și Misail nu se închină zeilor săi și chipului de aur făcut. Atunci împăratul, chemându-i pe cei cu pricina, i-a întrebat dacă sunt adevărate cele spuse despre ei. Iar ei au răspuns: „Dumnezeul nostru Căruia îi slujim este în ceruri, puternic a ne scoate din cuptorul în care arde focul și a ne izbăvi din mâinile tale, împărate. Iată, dar, cunoscut să-ți fie, împărate, că nu vom sluji zeilor tăi și nu ne vom închina chipului de aur pe care l-ai pus”. Nabucodonosor s-a umplut de mânie și chipul feței lui s-a schimbat asupra lui Ședrah, Misah și Abdenago și a zis: „Să ardeți cuptorul de șapte ori până când se va arde desăvârșit”. Pe urmă a poruncit unor bărbați puternici la, să-i lege și să-i arunce în cuptorul cel cu foc.

Deci, fiind ei aruncați, a ieșit focul din cuptor și a ars pe cei ce-i clevetiseră pe dânșii. Iar cei trei bărbați dreți, au căzut ferecați în mijlocul cuptorului ce ardea cu foc mare și umblau prin mijlocul văpăii, lăudând pe Dumnezeu și binecuvântându-L. Dar n-au încetat cei ce i-au aruncat pe ei în foc, adică slugile împăratului a arde în cuptorul cu iarbă, pucioasă, smoală, câlți și vițe. Și s-a ridicat para cuptorului ca la patruzeci de coți, încât a înconjurat și a ars pe toți cei ce erau împrejurul cuptorului haldeilor. Iar îngerul Domnului s-a pogorât spre cei ce erau cu Azaria în cuptor și a spulberat para focului din, suflând, ca un duh de rouă, încât nu s-a atins de dânșii focul nicidecum, nici nu i-a mahnit și nici nu i-a supărat pe ei.

Atunci cei trei lăudau pe Dumnezeu, îl binecuvântau și-L slăveau: „Bine ești cuvântat, Doamne, Dumnezeul părinților noștri, prea lăudat și prea înălțat în veci.” (Și celelalte cântări care sunt scrise în cartea lui Daniil). Iar Nabucodonosor, auzindu-i pe dânșii cântând, s-a minunat. Apoi s-a sculat degrabă și a zis boierilor săi: „Nu trei bărbați legați am aruncat în mijlocul focului?”. Și au răspuns împăratului: „Cu adevărat, împărate”. Și a zis împăratul: „Dar eu văd patru bărbați dezlegați, umblând prin mijlocul focului și nevătămați sunt, iar chipul celui de-al patrulea

este asemenea Fiului lui Dumnezeu”. Atunci a venit Nabucodonosor la gura cuptorului ce ardea cu foc și a zis: „Ședrah, Misah și Abdenago, robii Dumnezeului Celui Preaînalt, ieșiți și veniți aici”.

Deci au ieșit cei trei strigați și s-au adunat toți cei chemați ca să-i vadă pe cei trei bărbați și cum n-a biruit focul trupurile lor și părul capului n-a ars și miros de foc nu era într-înșii. Atunci împăratul s-a închinat lui Dumnezeu în fața lor și a zis: „Binecuvântat este Dumnezeul lui Ședrah, Misah și Abdenago, Care a trimis pe îngerul Său și a scos pe robii Săi din focul cel rău. Și eu poruncesc ca tot poporul, seminția și limbă care va grăi hulă asupra Dumnezeului lui Ședrah, Misah și Abdenago, întru pierzare să fie, iar casele lor spre jefuire, de vreme ce nu este alt Dumnezeu care să-i poată izbăvi”. Iar pe cei trei tineri cu mare cinste i-a cinstit, mărimdu-i pe dâșii înaintea tuturor și învrednicindu-i a fi mai mari peste toți iudeii, care erau în toată împărăția.

Dar Nabucodonosor s-a mândrit foarte și, nu după multă vreme, iarăși a avut un vis care însemna mai înainte căderea și smerenia lui. Deci a văzut un copac în mijlocul pământului și copacul acela s-a întărit și s-a mărit, iar înălțimea lui era foarte mare, frunzele lui erau frumoase, rodul lui gustos și era hrana tuturor; apoi, sub dâșul se sălășluiau

toate fiarele sălbatice și în ramurile lui locuiau toate păsările cerului. După această a văzut un sfânt din ceruri, care a strigat întru tărie: „Tăiați copacul, frângeți ramurile lui, scuturați frunzele, risipiți roadele, ca să se clatine fiarele sub el și păsările în crăcile lui și numai tulpina lui să o lăsați în pământ. În legături de fier și de aramă, în pajiștea de afară, în roua cerului se va sălășui cu fiarele cele sălbatice, iar partea lui va fi în iarba pământului. Inima lui de om se va schimba în inimă de fiară și șapte vremi se vor schimba peste dânsul”.

Acest vis a tulburat rău pe împărat și adunând iarăși pe înțelepții Babilonului le-a spus visul său, cerând să-l tâlcuiască, dar nimeni n-a putut, până când a chemat pe Daniil, în care viețuia Duhul Sfânt al lui Dumnezeu. Acesta auzind visul împăratului a zis: „Stăpâne, să fie visul acesta celor ce te urăsc pe tine și tâlcuirea lui vrăjmașilor tăi. Copacul pe care l-ai văzut, tu ești, împărate; pentru că te-ai mărit și te-ai întărit, iar mărirea ta a ajuns până la ceruri și domnia ta până la marginile pământului. Dar degrabă vei cădea din împărăție și te vor goni și împreună cu fiarele sălbatice vei locui. Cu iarbă ca pe un bou te vor hrăni și din roua cerului se va răcori trupul tău. Șapte vremi se vor schimba peste tine, până vei ști, că Cel Preaînalt stăpânește împărăția oamenilor și

cui va vrea o va da. Iar ceea ce au zis: Lăsați odrasla rădăcinii copacului în pământ, înseamnă că împărăția ta va cunoaște împărăția cerească. Pentru aceasta, împărate, sfatul meu să fie plăcut ție și păcatele tale răscumpără-le cu milostenie, iar nedreptățile tale, cu îndurare spre cei săraci. Doar va fi Dumnezeu îndelung-răbdător spre păcatele tale”.

Așa a tâlcuit Sfântul Daniil visul împăratului și s-au împlinit toate cele zise de dânsul. Pentru că după douăsprezece luni, fiind în Babilon, împăratul a zis: „Nu este acesta Babilonul cel mare pe care eu l-am zidit, ca o casă a împărăției mele, spre stăpânirea țării și întru cinstea slavei mele?”. Și cuvântul fiind încă pe buzele împăratului, iată, a auzit un glas din cer: „Împărate Nabucodonosor, împărăția ta a trecut de la tine, căci dintre oameni te vor goni și cu fiarele sălbatice va fi locuința ta, cu iarbă ca pe un bou te vor hrăni și șapte vremi se vor schimba peste tine, până când vei cunoaște că cel Preaînalt stăpânește împărăția oamenilor și căruia vă vrea o va da”.

În acel ceas s-a împlinit cuvântul lui Daniil asupra împăratului Nabucodonosor: căci de la oameni s-a gonit, mânca iarbă ca un bou, de rouă cerului s-a udat trupul lui, până ce i-au crescut perii ca de leu și unghiile lui ca de pasăre. Și după sfârșitul acelor

zile, în care nimeni altul n-a îndrăznit să ia împărăția lui, Nabucodonosor și-a ridicat ochii și mintea la cer, a binecuvântat pe cel Înalt, a lăudat pe Cel ce viețuiește în veci și L-a slăvit. Pentru că stăpânirea Lui este stăpânirea veșnică și împărăția lui din neam în neam și toți cei ce locuiesc pe pământ, întru nimic s-au socotit. După voia Lui se face totul în cer și pe pământ și nu este nimeni care să se împotrivescă voii Lui, ori să zică Lui: „Ce ai făcut?”.

În acea vreme i s-a întors mintea împăratului și a venit la cinstea împărăției sale; iar voievozii și boierii lui îl căutau pe el. Deci s-a întors la împărăția sa și mărire mai multă i s-a dat lui. După aceea a viețuit Nabucodonosor lăudând, preainălțînd și preaslăvind pe Împăratul cerului și a viețuit toți anii împărăției sale patruzeci și trei; și apoi s-a săvârșit în pace.

După moartea împăratului Nabucodonosor, a luat împărăția Babilonului fiul său, Evilmerodah. Acesta l-a scos din casa temniței pe Ioachim, împăratul Iudeii, care era robit de Nabucodonosor și ținut legat, i-a grăit bine și i-a dat un scaun mai sus decât scaunele împăraților, celor ce erau cu dânsul în Babilon. Apoi a schimbat hainele lui cele de temniță și mânca cu dânsul în toate zilele.

Iar după moartea lui Evilmerodah a împărățit fiul său Baltazar, adică nepotul lui Nabucodonosor. În împărăția aceasta multe descoperiri a văzut Daniil, despre împărați și despre împărății care aveau să fie mai pe urmă, închipuite prin fiare. Apoi despre Antihrist, despre sfârșitul veacului și despre înfricoșata Judecată. Vedeam, zice el, scaunele ce s-au pus, iar Cel vechi de zile (Dumnezeu) a șezut; și hainele Lui erau albe ca zăpada, părul capului era curat ca lâna, scaunul Lui pară de foc, roatele Lui foc având; râu de foc curgea pe dinaintea Lui, mii de mii slujeau Lui și întuneric de întuneric stăteau înaintea Lui. Divan s-a așezat și cărți s-au deschis. Apoi celelalte descoperiri ce s-au văzut de dânsul sunt înfricoșătoare și despre ele se scrie pe larg în cartea prorocirii lui.

Într-o vreme oarecare împăratul Baltazar a făcut cină mare boierilor săi, ca la o mie de bărbați, și în capul mesei era vinul, iar când veni vremea gustării vinului, se aduseseră vasele cele de aur și de argint - pe care le luase Nabucodonosor de la Ierusalim, din biserica Domnului Dumnezeu, ca să bea cu dânsule împăratul, boierii, femeile lui și să laude pe zeii cei de aur și de argint, de aramă, de fier, de lemn și de piatră; iar pe Dumnezeul cel veșnic nu-L binecuvânta, adică pe Cel ce era stăpânirea duhului lor. În acel ceas au ieșit niște degete de om care scriau pe peretele casei

împăratului, gândurile îl tulburau, legăturile coapselor lui se slăbeau și genunchii se clătinau. Apoi a strigat cu tărie, ca să aducă înăuntru pe vrăjitorii haldei și gazareni, iar după aceea a zis învățaților Babilonului: „Cel ce va citi scrisoarea aceasta și-mi va face tălmăcirea ei, acela în porfiră se va îmbrăca și gherdanul cel de aur se va pune peste grumajii lui și al treilea va domni întru împărăția mea”.

Deci toți înțelepții intrau la împărat și nu puteau citi scrisoarea și nici a o tălmăci. Atunci s-au tulburat mult împăratul și boierii lui de aceasta și intrând împărăteasa bătrână (femeia lui Nabucodonosor și bunica lui Baltazar) în casa ospățului, a spus despre Daniil care avea într-însul duhul lui Dumnezeu și care, în zilele moșului său Nabucodonosor, a fost pus domn al tuturor vrăjitorilor, descântătorilor, haldeilor și gazarenilor, pentru înțelepciunea lui cea mare, pentru tălmăcirea visurilor și dezlegarea ghicitorilor.

Atunci s-a adus Daniil înaintea împăratului care i-a zis: „Tu ești Daniil, din robii Iudeii, pe care i-a adus Nabucodonosor, împăratul, moșul meu? Am auzit că duhul lui Dumnezeu este în tine și înțelepciune mare se află în tine. Citește-mi, dar, această scrisoare de pe perete, care este scrisă cu degetele de o mână necunoscută, și-mi spune

tălmăcirea ei, pe care nu au putut să o citească mulți înțelepți și gazareni, care au venit înaintea mea. Deci acum, de vei putea citi scrisoarea aceasta și mi-o vei tălmăci, în porfiră te voi îmbrăca și gherdanul de aur se va pune peste grumazul tău, apoi al treilea vei domni întru împărăția mea”.

Deci, a răspuns Daniil: „Darurile tale fie cu tine și darul casei tale altuia să-l dai. Iar eu scrisoarea o voi citi și tălmăcirea ei voi spune”. Aceasta spunând Daniil, a început a-i aduce aminte de împăratul Nabucodonosor, cum a fost pedepsit pentru mândria sa de Dumnezeu, pierzând chipul cel omenesc și cum de la oameni a fost gonit și cu iarbă s-a hrănit. Apoi a imputat împăratului, muștrându-l pe el pentru mândrie, căci nu-și aduce aminte de certarea lui Dumnezeu ce s-a arătat asupra moșului său, nici nu și-a smerit inima să înaintea Domnului; ci s-a înălțat asupra Domnului, Dumnezeului cerului și vasele bisericii Lui le-a spurcat cu băutura vinului la cină cu boierii și cu femeile sale. Apoi au lăudat cu toți zeii cei de aur, de piatră și de lemn, care nu văd, nici nu aud, nici nu înțeleg. Iar pe Dumnezeu, într-ale Căruia mâini este suflarea lui și toate căile lui, pe Acela nu L-au preamărit. Pentru aceasta muștrând pe împărat s-a întors la scrisoare, pe care a citit-o așa: „Mani, Techel, Fares” și i-a tâlcuit-o așa: „Mani înseamnă că a măsurat Dumnezeu împărăția ta și

a împlinit-o, Techel, adică a stătut în cumpănă și s-a aflat lipsă; Fares, adică s-a despărțit împărăția ta și s-a dat mezilor și perșilor”.

Aceasta auzind împăratul a cinstit pe Daniil precum a făgăduit, deși se mânia cu duhul de prorocirea lui. Și a îmbrăcat pe Daniil în purpură, iar pe grumajii săi a pus gherdanul cel din aur. Apoi a vestit pentru dânsul că este al treilea domn întru împărăția lui. Prorocirea lui Daniil s-a împlinit, căci pe Baltazar, împăratul chaldeilor, a fost ucis într-acea noapte, iar Darie, medul, împreună cu Cyrus persul, au luat împărăția fiind de șaiszeci și doi de ani.

Împărățind Darie, a pus în împărăție o sută douăzeci de domni, ca să fie aceia întru toată împărăția sa și asupra lor a pus rînduitori, printre care era și Daniil. Acesta era mai mare peste ei, pentru că Duh Sfânt era într-însul. Deci împăratul l-a pus peste toată împărăția lui, iar rînduitorii și domnii căutau să afle vreo vină asupra lui Daniil. Dar vina, sminteală și păcatul nu s-au aflat asupra lui, pentru că era credincios. Și au zis rînduitorii: „Nu vom putea afla vină asupra lui Daniil, fără numai în legile Dumnezeului său”. Atunci rînduitorii și domnii au zis: „Darie, împărate, să trăiești în veci. Să știi că s-au sfătuit toți voievozii, domnii, eparhii și ispravnicii din împărăția ta, ca să

facă așezământ împărătesc: că cine va face rugăciune la alt zeu, ori alt om, până în treizeci de zile, fără numai la tine, să se arunce în groapa leilor (spre mâncare). Deci acum, împărate, pune hotărâre și așează scrisoarea, pentru ca să nu se schimbe porunca perșilor și a mezilor, și ca nimeni să nu o calce”.

Împăratul Darie, nepricepând sfatul lor cel viclean, a poruncit să scrie acea poruncă. Iar Daniil, după ce a înțeles că s-a așezat porunca, a intrat în casa sa, fiind ferestrele cerdacului său deschise spre Ierusalim. Apoi de trei ori pe zi își plecă genunchii rugându-se și mărturisind pe Dumnezeu, precum făcea și mai înainte. Atunci, bărbații aceia au păzit și au aflat pe Daniil rugându-se lui Dumnezeu. Și venind la împărat au zis: „Împărate, au n-ai așezat tu poruncă și hotar pentru că tot omul care se va închina la alt zeu și om, până în treizeci de zile, fără numai la tine, să se arunce în groapa leilor?”. Și a zis împăratul: „Adevărată este porunca, și cuvântul mezilor și al perșilor nu va trece”. Atunci clevetitorii înaintea împăratului au zis: „Daniil, cel din robii Iudeii, nu s-a supus poruncii tale și n-a purtat de grijă de hotarul pe care l-ai așezat; pentru că de trei ori pe zi se închină Dumnezeului său”. Atunci, împăratul s-a mâhnit mult pentru dânsul și a hotărât că până seara să izbăvească pe Daniil. Iar acei bărbați au grăit: „Cunoaște,

împărate, că mezilor și perșilor, tot hotarul și așezământul pe care îl face împăratul nu se cade a-l schimba”.

Împăratul a poruncit să-l aducă pe Daniil și să-l arunce în groapa leilor. Apoi împăratul a zis lui Daniil: „Dumnezeu tău, Căruia-I slujești de-a pururea. Acela să te izbăvească pe tine”. Deci au adus o piatră, au pus-o pe gura gropii și a pecetluit-o împăratul cu inelul său și cu inelele boierilor săi, pentru ca să nu facă ceva mai rău clevetitorii; căci nu-i credea pe cei răi, fiarele cele cumplite. Apoi s-a dus împăratul în casa lui și s-a culcat nemâncat, căci bucatele nu s-au lipit de el și nici somnul. Dar Dumnezeu a încuiat gurile leilor și n-au supărat pe Daniil.

Împăratul s-a sculat dimineața și a venit cu sângeală la groapa leilor, unde a strigat cu glas mare: „Daniile, robul lui Dumnezeu celui viu, Dumnezeu tău Căruia tu îi slujești de-a pururea, oare a putut să te izbăvească de gura leilor?”. Daniil a zis către împăratul: „Împărate, în veci să trăiești, Dumnezeu meu a trimis pe îngerul Său și a încuiat gurile leilor și nu m-au vătămat, căci s-a aflat înaintea Lui dreptatea mea și înaintea ta, împărate, greșeală n-am avut”.

Atunci împăratul s-a bucurat mult pentru dânsul și a zis să scoată pe Daniil din groapă și nici un fel de stricăciune nu s-a aflat asupra lui, căci a crezut în Dumnezeuul său. Și a poruncit împăratul să aducă pe bărbații cei ce au clevetit pe Daniil, și, aducându-i, i-a aruncat în groapa cu lei, cum și pe fiii lor și pe femeile lor, dar n-au ajuns bine în fundul gropii și i-au sfâșiat lei și toate oasele lor le-au zdrobit. Atunci, împăratul Darie a scris la toate popoarele, semințiile și limbile ce locuiesc în tot pământul: „Pacea voastră să se înmulțească. De mine s-a dat această poruncă în tot pământul împărăției mele, ca fiecare să se cutremure și să se teamă de Dumnezeuul lui Daniil, pentru că Acela este Dumnezeuul cel viu, Care este în veci și împărăția Lui nu se va strica și stăpânirea Lui îndelung stăpânește, sprijinește și izbăvește. Apoi face semne și minuni în cer și pe pământ, căci a izbăvit pe Daniil din gurile leilor”.

De atunci avea împăratul pe Daniil în mai mare cinste, ca pe nimeni altul și l-a arătat că-i este mai bun prieten decât toți; asemenea și pe cei trei prieteni: Anania, Azaria și Misail. Iosif Flavius, istoricul evreiesc, scrie despre Daniil că, având mare stăpânire în pământul acela, fiind cel dintâi domn, a zidit în Ecbatana un turn prea minunat, ca un lucru foarte înțelept și de mirare, care după atâtea sute de ani de la zidire, până în zilele

acestui renumit istoric, totdeauna se vedea ca un lucru nou, ca și cum de curînd ar fi fost zidit, precum scrie el. Acolo se îngropau împărații mezilor și ai perșilor, iar păzirea turnului aceleuia se încredința unuia din preoții evreiești.

După împăratul Darie, Cyrus Persul, asemenea avea pe Sfântul Daniil în mare cinste, căci l-a făcut credincios al său de aproape, dând porunci tuturor. Daniil era împreună viețuitor cu împăratul, slăvit mai mult decât toți prietenii săi. Atunci era un idol la babilonieni, al cărui nume era Baal, și se cheltuiau la el pe fiecare zi douăsprezece măsuri de făină de grâu aleasă, patruzeci de oi și șase vedre de vin. Și împăratul îl cinstea și mergea în toate zilele de se închina lui, iar Daniil se închina Dumnezeului său. Deci i-a zis lui împăratul: „Pentru ce nu te închini și tu lui Baal?”. Iar el a zis: „Eu nu mă închin idolilor făcuți de mâna omului, ci Dumnezeului celui viu, Celui ce a zidit cerul și pământul și are stăpânire peste tot trupul”. Și i-a zis împăratul: „Dar nu crezi că Baal este Dumnezeu viu? Au nu vezi câte mănâncă și bea în toată ziua?”. Daniil a răspuns rîzînd: „Nu te înșela, împărate, pentru că acesta pe dinăuntru este țarina, iar dinafară aramă și n-a mîncat nici n-a băut vreodată”.

Împăratul, mâniindu-se, a chemat pe slujitorii idolești și a zis: „De nu-mi veți spune cine mănâncă bucatele acestea, veți muri, iar de-mi veți demonstra că Baal le mănâncă pe ele, va muri Daniil, pentru că a hulit asupra lui Baal”. Și a zis Daniil împăratului: „Să fie după graiul tău”. Slujitorii lui Baal erau șaptezeci, afară de femei și copii, deci a venit împăratul și cu Daniil la capiștea lui Baal; iar slujitorii lui Baal au zis: „Iată, noi ieșim afară, iar tu, împărate, pune bucățele și vinul, încuie ușile și le pecetluiește cu inelul tău și venind mâine, de nu le vei afla pe toate mâncate de Baal, atunci să murim, ori noi, sau Daniil, care a mințit asupra noastră”. Ei făcuseră pe sub masă intrare ascunsă și totdeauna intrau pe ușa aceea și mâncau bucățele. După ce ei au ieșit și împăratul a pus lui Baal bucate, Daniil a poruncit slugilor sale de au adus cenușă și au cernut prin toată capiștea înaintea împăratului și ieșind au încuiat ușile, le-a pecetluit cu inelul său și s-au dus.

Slujitorii au intrat noaptea, după obiceiul lor, cu femeile și copiii lor și au mâncat și băut toate. A doua zi a venit împăratul cu Daniil la capiște și a zis: „Daniil, sunt întregi pecețile?”. Iar el a răspuns: „Întregi, împărate”. Și îndată cum a deschis ușile, privind împăratul la masă a strigat cu glas mare: „Mare ești, Baale, și nici un vicleșug nu este în tine”. Daniil a râs și a oprit pe împărat să nu intre

înăuntru, zicându-i: „Vezi pardoseala și cunoaște ale cui sunt urmele acestea?”. Împăratul a răspuns: „Văd urme bărbătești, femeiești și de copii”. Atunci mâniindu-se împăratul a prins pe toți slujitorii idolești, femeile și copiii lor și i-au arătat ușa cea ascunsă prin care intrau și mâncau cele de pe masă, apoi i-a omorât împăratul și pe Baal l-a dat în mâinile lui Daniil, care l-a sfărâmat, iar capiștea lui a risipit-o.

În locul acela era un balaur mare pe care-l cinsteau babilonienii și a zis împăratul lui Daniil: „Oare și acestuia vei zice că este aramă? Acesta este viu, mănâncă și bea; nu vei putea zice că acesta nu este un zeu viu; deci închină-te lui”. Daniil a răspuns: „Domnului Dumnezeului meu mă voi închina, că Acela este Dumnezeul cel viu; iar tu, împărate, dă-mi stăpânire și voi omorî balaurul fără sabie și fără toiag”. Împăratul îi zise: „Îți dau”. Atunci Daniil a luat smoală, seu și păr, pe care le-a fiert împreună, apoi cu un băț le-a aruncat în gura balaurului, care, mâncând, a crăpat. Și a zis Daniil: „Vedeți închinăciunile voastre”. Auzind vavilonienii s-au mâniat foarte și s-au întors la împărat și au zis: „Împăratul s-a făcut iudeu, căci pe Baal l-a sfărâmat, pe balaur l-a omorât, iar pe popi i-a tăiat”. Venind la împărat a zis: „Dă-ne pe Daniil, iar de nu, te vom omorî pe tine și casa ta”. Văzând împăratul că s-au ridicat

asupra lui, fiind silit, le-a dat pe Daniil, iar ei l-au aruncat în groapa leilor, unde a stat șase zile.

În groapă erau șapte lei și li se dădea în fiecare zi câte două trupuri și câte două oi; dar atunci nu le-au mai dat nimic, pentru că aveau să mănânce pe Daniil. Dar Dumnezeu a astupat gurile leilor ca și întâi și era Daniil în groapă împreună cu dâșii, ca și cu niște mieluși blânzi. Pe atunci prorocul Avacum era în Iudeea și acela a făcut fiertură, a duminat pâine în scafă și se ducea la câmp să dea secerătorilor. Îngerul Domnului a zis către Avacum: „Du prânzul pe care l-ai făcut lui Daniil în Babilon, care este în groapa leilor”. Avacum a răspuns: „Doamne, Babilonul nu l-am văzut și nici groapa cu leii nu știu unde este”. Atunci îngerul Domnului l-a apucat de creștet și, ținându-l de perii capului, l-a pus în Babilon deasupra gropii, în glasul duhului. Și Avacum a strigat: „Daniile, Daniile, ia prânzul pe care ți l-a trimis Dumnezeu”. Daniil a răspuns: „Ți-ai adus aminte de mine, Dumnezeule, și n-ai lăsat pe cei ce Te iubesc”. Și, sculându-se, Daniil a mâncat. Iar îngerul lui Dumnezeu a dus pe Avacum la locul său.

Împăratul a venit în a șaptea zi să jelească pe Daniil, dar, ajungând deasupra gropii și privind, a văzut pe Daniil șezând. Și a strigat împăratul cu glas mare și a zis: „Mare ești, Doamne, Dumnezeul

lui Daniil și nu este altul afară de Tine”. Apoi a scos pe Daniil, iar pe vinovați i-a aruncat în groapă și i-au mâncat lei.

Sfântul Daniil a ajuns împreună cu prietenii săi la adânci bătrânețe. Sfântul Chiril al Alexandriei și alții scriu că după sfârșitul lui Nabucodonosor și al celorlalți împărați, care aveau în mare cinste pe Daniil și pe cei trei prieteni ai lui, s-a ales alt împărat cu numele Atic. Acesta, ispitind pe sfinți pentru credință și fiind muștrat de dânșii pentru păgânătatea lui, a poruncit să li se taie capetele. Iar când a vrut să taie capul lui Anania, a întins Azaria haina sa și l-a primit. Asemenea și pe al lui Azaria l-a primit Misail, iar pe al lui Misail, l-a primit Daniil; apoi, la urmă, au tăiat și capul lui Daniil. Și se vorbește că după tăierea lor capetele s-au lipit de trupurile lor și îngerul Domnului luând trupurile lor le-a dus în muntele Gheval și le-a pus acolo sub piatră.

După patru sute de ani, la învierea Domnului nostru Iisus Hristos, au înviat și aceștia și s-au arătat multora și iarăși au adormit. Iar pomenirea lor s-a așezat de Sfinții Părinți, să se săvârșească cu șapte zile mai înainte de nașterea Mântuitorului Hristos, de vreme ce aceștia erau din seminția Iudeii, din care și Mântuitorul nostru Își trage neamul după trup și acestor sfinți se arată că este

rudenie. Cu ale căror rugăciuni să îndrepteze în pace viața noastră, Hristos Dumnezeu nostru, Căruia I se cade slava, împreună cu Părintele și cu Sfântul Duh, în veci. Amin.

După moartea împăratului Nabucodonosor, a luat împărăția Babilonului, fiul său Evilmeradah, iar după el a luat Baltazar, nepotul lui Nabucodonosor și fiul lui Evilmeradah. Care lucru arătat este nu numai de Sfântul Simeon Metafrast, ci și de Sfântul Proroc Ieremia, în capul al 27,6. unde grăiește Dumnezeu așa: Eu am dat tot pământul acesta în mâinile lui Nabucodonosor, împăratul Babilonului, ca să slujească lui și fiului lui și fiului fiului lui. Și când zice fiul lui, se înțelege Evilmeradah, iar când zice fiului fiului lui, se înțelege Baltazar.

Tu ești Daniil pe care l-a adus tatăl meu, Nabucodonosor. În Sfânta Scriptură de multe ori se numește moșul tată, precum despre Roboam, fiul lui Solomon și nepotul lui David, se scrie la a treia carte a împăraților, cap. 12,4: N-a început a umbla în calea lui David tatăl-său. Aici pe moșul îl numește tată. Asemenea și despre Assa, strănepotul lui David, se scrie la a treia carte a împăraților, cap. 15,11: Și a făcut Assa ce este drept înaintea Domnului, ca și tată-său David. Și în mai multe locuri în Sfânta Scriptură vei afla

numit tată, în loc de moș, sau strămoș. Așa și pentru Hristos, grăiește îngerul către Născătoarea de Dumnezeu, Luca cap. 1,31: Și îi va da lui Domnul Dumnezeu scaunul lui David, tatăl-său.

Deci și aici, asemenea numește Baltazar, pe moșul său Nabucodonosor, tată. Sunt unii cărora li se pare că Baltazar era fratele mai mic lui Ebilmeradah și feciorul lui Nabucodonosor, și că ar fi împărățit după moartea fratelui său cel mai mare. Așa Gheorghe Chedrinul zice: „Și aceasta mi se pare că este din cuvintele Scripturii, în cartea 2. Paralipomenon, în capul cel mai de pe urmă, într-acest chip: A mutat Nabucodonosor de la Ierusalim pe cei rămași la Babilon și au fost robi lui și fiilor lui, până la împărăția mezilor”. Lui, adică lui Nabucodonosor, fiilor lui, adică lui Ebilmeradah, fiul său cel mai mare și lui Baltazar, fiului cel mai mic, care după cel mai mare a fost la împărăția Babilonului. Dar, de vreme ce istoria vieții lui Daniil s-a luat de la Sfântul Simeon Metafrast și noi ținem de aceasta, care îl numește pe acest Baltazar nepot al lui Nabucodonosor.

Pentru luarea Babilonului și pentru uciderea lui Baltazar, nu este lucru necuvios să facem aici pe scurt aducere-aminte: „Darie, Ciaxar, împăratul mezilor, dând război asupra pământului haldeilor, a chemat în ajutor pe nepotul său Cyrus, împăratul

perșilor și, venind cu toată puterea oștilor mezilor și perșilor, au înconjurat Babilonul și îl băteau”. Dar se cuvine să știm că mai demult erau două Babilonuri: cel dintâi era acesta de care vorbim noi, care este în pământul haldeilor și care cuprinde Mesopotamia cea mare și partea Asiriei se numea Babilonia, precum scrie Pliniu în cartea sa 6, la capul 26; iar alt Babilon era mai pe urmă în Egipt, care acum se numește Cair.

Deci nu asupra Babilonului cel din Egipt dădeau război Darie și Cyrus, ci asupra celui haldeiesc. Și era Babilonul cel haldeiesc foarte bine zidit de Semiramida, împărăteasa care fusese mai înainte, având ziduri de piatră de câte două sute de coți înălțime, iar lățimea de 50 de coți. Iar alții zic că înălțimea zidurilor Babilonului era de 87 de pași de picior, iar înălțimea de 50 de stânjeni; astfel de zid avea Babilonul, iar împrejur ca la 307 stadii. Alții zic că era 480 de stadii iar râul Euftrat curgea prin mijlocul cetății și avea cetatea loc de porți mari de aramă. Pentru o tărie și frumusețe ca aceea, în cele 7 minuni de sub cer, se număra atunci de făcătorii de stihuri și Babilonul.

Deci Baltazar, nădăjduind în tăria cetății sale și în mulțimea ostașilor ce erau într-însa, nu băga în seamă pe vrăjmașii care erau împrejurul cetății. Și întru nimic nu socotea puterea lor, ci dănuia și

benchetuia, iar mai mult, când prăznuia pe necurații săi zei babilonieni, cum obișnuia în toți anii să li se facă ospăț împărătesc, atunci Baltazar, făcând cină mare, se îmbăta cu boierii, laudând pe zeii săi, precum scrie această în cartea lui Daniil în cap. 5,1-4. Iar Darie și cu Cyrus, neputând să facă nimic cetății, au săpat șanțuri mari pe lângă râul Eufrat, ca să abată apa de la cetate într-altă parte. Și într-acea noapte, în care benchetuia Baltazar, a slobozit râul prin șanțuri și a secat apa din râu, apoi a intrat oastea noaptea în cetate, prin locul acela prin care curgea râul. Și erau la împăratul Cyrus doi fugari din Babilon, Gadad și Gobrie, slugi ale lui Baltazar, care, lăsând pe stăpânul lor, au trecut la dușmani. Aceia ducând cu dânșii oastea mezilor și a perșilor drept către palatele împărătești omorau pe oricine li se întâmpla în cale, care vorbea haldeiește, iar pe care vorbea sirienește îl lăsau.

Toate acestea au fost după purtarea de grijă a lui Dumnezeu, ca să nu fie omorât Daniil, pentru că evreii care erau atunci în Babilon vorbeau sirienește. Deci era cruțat neamul evreiesc pentru Sfântul Daniil, a cărui sfințenie prorocească era știută și de mezi și de perși. Și ajungând în palaturile împărătești mai întâi au tăiat străjile, apoi pe împăratul Baltazar l-au omorât, pe când începea a răsări luceafărul. Apoi s-a făcut mare

război și ucidere în cetate. Și atât de mare era cetatea Babilonului, cu mulțime de popor, încât o parte a cetății, a treia zi, după uciderea lui Baltazar, n-a simțit că acum cetatea lor era luată de potrivnici și că împăratul lor a fost ucis, iar ei sunt în mâinile vrăjmașilor lor. Deci, luând tot Babilonul, a pierit împărăția haldeiască, fiind robită de mezi și perși, precum a prorocit Sfântul Daniil lui Baltazar, zicând: „Se va lua împărăția ta de la tine și se va da mezilor și perșilor”.

Să nu fie îndoială cititorului, cel cu iubire de luare-aminte la dumnezeieștile scripturi și de aceasta, precum că, în prorocia lui Daniil se pomenește mai întâi de Darie și apoi de Cyrus, iar în cartea lui Ezdra se pune mai întâi împărăția lui Cyrus, apoi a lui Darie. De trebuință este a ști, că nu numai un Darie a fost, cum se adeverește așa: „Împăratul mezilor Astiag, fiul lui Ciaxar, a născut doi fii, cu două femei, o fiică cu numele Mandana și un fiu Darie. Împărăteasa sa a născut o fată pe care a măritat-o după Cambis, persanul. Aceasta a născut pe Cyrus, întâiul monarh al perșilor. Iar pe fiul său Darie l-a născut Astiag dintr-o țitoare. Acest Darie s-a poreclit pe numele tatălui său și unchiului său Ciaxar. Deci după Astiag, Darie a împărățit în Mezia, iar Cyrus în Persia și, neavând Darie fiu, a dat pe fiica sa după nepotul său Cyrus,

în Persia și s-a făcut Cyrus ginerele lui Darie, oștindu-se amândoi asupra Babilonului”.

Împărățind Darie, cinstea pe Sfântul Daniil ca pe un proroc al lui Dumnezeu, și, trăind numai un an, a murit Darie și a început singur a împărăți Cyrus în Babilon. El, ca și Darie, cinstea foarte mult pe Sfântul Daniil și pentru dânsul a dăruit libertate poporului cel robit al lui Israel, căci acum se împliniră anii cei mai înainte preziși de prorocul Ieremia, pentru că 70 de ani avea să fie poporul lui Izrael în robia Babilonului. Și a poruncit Cyrus ca și biserica din Ierusalim, pe care o dăruise Nabucodonosor, să se zidească. Și această poruncă a sa a întărit-o cu scrisoare împărătească.

Apoi a născut Cyrus un fiu și i-a pus numele tatălui-său Cambis. Acest Cambis s-a poreclit de evrei Asuir, iar de elini Artaxerxe. Iar în cartea cea dintâi a lui Ezdra, în cap. al 4-lea se numește Asuir și Artaxerxe. Însă nu este acel Artaxerxe care și-a luat împărăteasă pe Estir, evreică, ci altul. Că aceasta a fost mai înainte, iar acela mai pe urmă. Acest Cambis, sau Artaxerxe, luând stăpânirea împărăției după Cyrus, tatăl său, a oprit pe evrei de a zidi biserica Ierusalimului, precum se scrie la Ezdra. De acesta vorbește Sfântul Chiril al Alexandriei, că se numea Atic și că a ucis cu sabie pe Sfântul Proroc Daniil și pe cei trei tineri, că a

fost tiran și a umplut casa de sânge, ucigând pe fratele său Smerdis. Asemenea a omorât și pe sora sa, pe care și-o luase de femeie; apoi și el a pierit.

După dânsul, a răpit împărăția în taină, cu vicleșug Smerdis, vrăjitorul, și a împărățit-o o jumătate de an. Apoi a fost ucis de senatori, după care alt Darie, fiul lui Istasp, a venit la împărăție. Acesta a poruncit să zidească biserica Ierusalimului, căci a aflat o carte în biblioteca cărților împărătești în care poruncea Cyrus a se zidi biserica Ierusalimului. Deci a întărit și el cu a sa scrisoare, despre care se scrie în cartea lui Ezdra cea dintâi, în cap. al 6-lea. După Darie a urmat fiul său Xerxe. Acesta a fost ucis de Artavan voievodul. Dar și Artavan a pierit, fiind ucis de fiul lui Xerxe, cu numele de Artaxerxe al doilea. Acest Artaxerxe al doilea, lepădând pe Astina, împărăteasa sa, a luat pe Estira, fecioara evreică, precum în cartea ei se arată. După acești împărați a fost al treilea Darie, care se poreclea Notos. Apoi după acesta, nu degrabă, a fost al patrulea Darie, care se poreclea Codoman, pe care marele împărat Alexandru Macedoneanul l-a biruit. Deci, când vezi, cititorule, în prorocia lui Daniil, Darie mai înainte de Cyrus, înțelege că este Darie cel dintâi Ciaxar, care împreună cu Cyrus a luat Babilonul. Iar când citești în cartea lui Ezdra, Darie după Cyrus,

înțelege pe alt Darie, cel mai de pe urmă, adică Istaspe.

